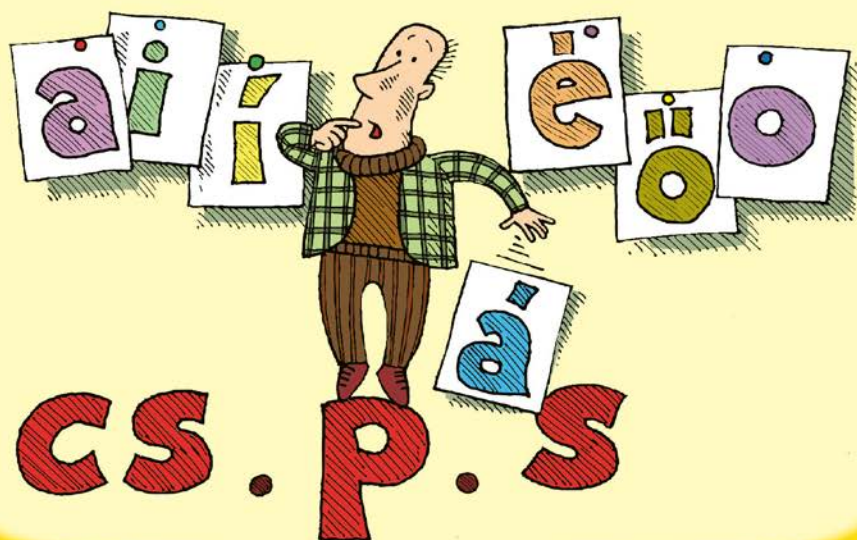

HERNÁDI SÁNDOR

Szórakoztató szóra készítő

A szép magyar beszéd

Móra

HERNÁDI SÁNDOR

SZÓRAKOZTATÓ
SZÓRA
KÉSZTETŐ

HERNÁDI SÁNDOR

SZÓRAKOZTATÓ SZÓRA KÉSZTETŐ

A SZÉP MAGYAR BESZÉD

Móra Ferenc Könyvkiadó, 2020

Harmadik, átdolgozott kiadás

Borítórajz és illusztrációk: Szűcs Édua

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének
vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása,
másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve
a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését,
nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos.

© Hernádi Sándor jogutóda, 2020

© Móra Könyvkiadó, 2020

Útbaigazító

Ez a könyv beszélni tanít. Részben azzal, hogy rászoktat: tudatosan, célszerűen és helyesen bánj a hangoddal. Részben azért, hogy képessé tesz: előadóként értő módon bánjál mások alkotásaival. Ez a könyv tehát olvasni is tanít, miközben megbarátkoztat az élőszó törvényeivel, magyar beszédünk sajátágaival.

Beszélni tanulhatsz, de nem akárhogyan! Saját teherbírásodhoz és tempódhoz igazodva fáradozhatsz beszéded művelésén: egy vagy több nap alatt is feldolgozhatod bármelyik témát. Egyik részre hosszabb, másokra rövidebb időt szánhatsz – ha úgy célszerű, ha úgy szükséges.

Beszélni tanít ez a könyv, de nem akárhogyan! Mindenféle tudóskodás és fontoskodás nélkül; szórakoztató, játékos, újfajta gyakorlatokkal; friss és régi irodalmunk ilyen célra kiaknázatlan bravúrjaival.

Esélyed s reményed van tehát, kedves olvasó, hogy a kötet kínálta foglalatosság téged lelkessé bűvöl, beszédedet pedig kifejezőbbé és magyarosabbá teszi.

Szídd fel, „begyem”; ereszd ki, „begyem”!

A beszédleégzés technikája

A mesebeli kakaska úgy menekül meg, midőn elpusztítása végett tüzet, vizet, sőt darazsakat küldenek rá, hogy begyébe szívja, magába szippantja, majd ellenségeire bocsátja mindet. Vajon miért érdekelheti ez a beszélőket?

A szöveget fennhangon olvasó vagy mondó embernek fenyegető veszedelme a levegőhiány és a szabálytalan légvétel. Ha a szó közepén levegőért kapunk, ha a szorosán összetartozó szavakat levegőlopással eltávolítjuk egymástól – még jócskán edzenünk kell „begyünket”, azaz: a tüdönket. Hiszen a messzire hangzó, helyesen tagolt felolvasáshoz, illetve beszédhez gyors légvétel, elegendő levegő szükséges – no meg irányított adagolás, beosztó gazdálkodás.

*

A „felszívás” akkor célszerű, ha ellazítjuk a rekeszizmot és a hasi izmokat, miközben belélegezünk. Így telítődhet a tüdőszárnyak alsó része is. (Hogyha a hasi izomzat feszes marad, a tüdő alsó zónája nem telik meg levegővel.) Hogy a „tankolás” gyors és zajtalan legyen, orron-szájon át lélegzünk be, megfelelő nyílást teremtve.

A „kieresztés” mozzanatában „fogjuk”, vagyis adagoljuk a levegőt, nehogy időnek előtte elfogyjon, nehogy tüdőnkbeli készlete túlságosan megcsappanjon. Ezért nem beszélhetünk túl levegősen – levegőnket indokolatlanul pazarolva. Ezért szivattyúzzuk ki a levegőt tüdőnkbelől, mikor már fogytán van – mégpedig hasi és mellkasi izmainkat mindjobban összehúzza. E nélkül a fáradságos munka nélkül légszomj és zihálás kíséri fölolvadásunkat vagy beszédünket.

GYAKORLATOK

Hűtés

Szívj annyi levegőt gyorsan és zajtalanul tüdődbe, amennyi ahhoz szükséges, hogy kifúvásával egy kávéskanálnyi forró teát langyosra hűts! A hűtés lassú és megszakítás nélküli legyen.

*

Most már egy evőkanálnyi tűzforró levest fújj lassacskán langyosra!

*

Ezúttal a cica kistányérjában gőzölgő forró tejet próbáld hasonló módon fogyaszthatóvá tenni!

Léggömbfúvás

Egy leeresztett léggömböt kell fölfújnod: mégpedig a lehető legrövidebb idő alatt, tehát minél erőteljesebben.

*

Ugyanazt a leeresztett lufit kell fölfújnod; méghozzá a lehető leghosszabb idejű „pumpálással”, tehát minél erőteljesebben. A fúvás most is legyen egymenetes, azaz megszakítás nélküli.

Leeresztés

Kilyukadt kerékpártömlőként fokozatosan, lassan „eressz le”! A tüske ütötte rés pici, mivel a „tettes” bennragadt.

*

A lyuk nagyobb, tehát gyorsabban „eressz le”!

*

A kerék forog: a rés szűkebb vagy tágabb – ahogy a súly ránehezedik, vagy nem. Tehát a folyamatos „leeresztést” váltakoztasd: hol több, hol kevesebb levegőt kibocsátva!

Életjósítás kakukkszóval

A babona szerint a kakukktól megtudhatjuk, hány évet élünk. Anynyi esztendő vár ránk, ahányszor egyfolytában szól a közelünkben rejtőző madár.

Jósolj te is az ő módján: messze hangzón, egyetlen belégzéssel, illetve egyetlen folyamatos kilégzésre!

10 esztendőt: kakukkkakukkkakukkkakukkkakukkkakukk

1	2	3	4	5	6
kakukkkakukkkakukkkakukk					
7	8	9	10		

Aztán 15 évet; 20-at; 25-öt; 30-at; 35-öt; 40-et; 45-öt; 50-et!

*

Minden megszólaláskor 10-zel több évet kakukkolj, hogy keményebben próbáztasd tüdődet, izmaidat!

10 évet; 20-at; 30-at; 40-et; 50-et; 60-at.

(A tempót nem gyorsíthatod számottevően – hiszen a jós madár sem „hadar”, hanem tempósan és tisztán „artikulál”).

Számlálgatva

Edzheted a tüdődet úgy is, hogy egy-egy kilégzésre mind hosszabb és hosszabb számsort mondasz végig. Mégpedig kényelmes tempóban, messzire hangzón, szépen egymáshoz kapcsolva a számokat.

a) egy kettő három négy öt

– egy kettő három négy öt hat hét nyolc

– egy kettő három négy öt hat hét nyolc kilenc tíz tizenegy

– egy kettő három négy öt hat hét nyolc kilenc tíz

tizenegy tizenkettő tizenhárom tizennégy

- egy kettő három négy öt hat hét nyolc kilenc tíz
tizenegy tizenkettő tizenhárom tizennégy tizenöt
tizenhat tizenhét
- egy kettő három négy öt hat hét nyolc kilenc tíz
tizenegy tizenkettő tizenhárom tizennégy tizenöt
tizenhat tizenhét tizennyolc tizenkilenc húsz
- b) harmincegy harminckettő harminchárom harmincnégy
harmincöt
 - harmincegy harminckettő harminchárom
harmincnégy harmincöt harminchat harminchét
harmincnyc
 - harmincegy harminckettő harminchárom
harmincnégy harmincöt harminchat harminchét
harmincnyc harminckilenc negyven negyvenegy
 - harmincegy harminckettő harminchárom
harmincnégy harmincöt harminchat harminchét
harmincnyc harminckilenc negyven negyvenegy
negyvenkettő negyvenhárom negyvennégy
 - harmincegy harminckettő harminchárom
harmincnégy harmincöt harminchat harminchét
harmincnyc harminckilenc negyven negyvenegy
negyvenkettő negyvenhárom negyvennégy negyvenöt
negyvenhat negyvenhét
 - harmincegy harminckettő harminchárom
harmincnégy harmincöt harminchat harminchét
harmincnyc harminckilenc negyven negyvenegy
negyvenkettő negyvenhárom negyvennégy negyvenöt
negyvenhat negyvenhét negyvennyolc negyvenkilenc
ötven

Bővülő szószerkezetek

A mondatokat, mivel kerek és lezárt egészek, jól el lehet különíteni a szószerkezetektől, melyek elől-hátul nyitva állnak.

Olvasd messzire hangzón az egyre bővülő, mind terjedelmesebb szerkezeteket! Lassan, szabatos hangképzéssel mondd végig mindegyiket – ügyelve arra, hogy hallhatóan nyitva maradjanak: tehát ne tegyél utánuk pontot hangod leeresztésével! Levegőt csak az újabb szerkezet elkezdése előtti szünetben vehetsz. (Ez alatt az idő alatt ajánlatos nyelned, megnyalnod ajkadat – így „olajozottabb” lesz fölolvadásod.)

1. a meghonosodott bükk
2. a lejtőkön meghonosodott bükk
3. az északi lejtőkön meghonosodott bükk
4. a hegyvidék északi lejtőin meghonosodott bükk
5. a hegyvidék északi lejtőin meghonosodott bükk
rengetepei
6. a hegyvidék északi lejtőin meghonosodott bükk
rengetegeibe kiránduló
7. a hegyvidék északi lejtőin meghonosodott bükk
rengetegeibe kiránduló emberek
8. a hegyvidék északi lejtőin meghonosodott bükk
rengetegeibe szívesen kiránduló emberek
9. a hegyvidék északi lejtőin meghonosodott bükk
rengetegeibe szívesen kiránduló városi emberek
10. a hegyvidék északi lejtőin meghonosodott bükk
rengetegeibe szívesen kiránduló városi emberek
számára
11. a hegyvidék északi lejtőin meghonosodott bükk
rengetegeibe szívesen kiránduló városi emberek
számára építendő esőházikók

*

Ha már szépen és biztonságosan olvasod az egymás után következő szerkezeteket, nehezítsd a próbát! Kihagyogatva a páros sor-számúakat, csak a páratlanokat hangoztasd egy-egy légvétellel! Tehát: **1., 3., 5., 7., 9., 11.** Így mindig több szóval bővül a soron következő szerkezet; ennél fogva növelned kell a belélegzett levegő mennyiségét, és figyelmesebben adagolnod: nehogy kifogyj a szuszából.

*

Harmadszorra – ha előző próbád sikerült – ezeket a szerkezeteket olvasd messzire hangzón, nyugodt iramban! **2., 5., 8., 11.**

Settegve és suttogva

Mikor suttogunk, jóval több levegőt használunk föl egy-egy szó kimondásához, mint egyébként. Sokat kell tehát „fölszívunk”, beosztón gazdálkodnunk, hogy jusson is, maradjon is mindenre.

Ha közelre settegünk, természetesen könnyebb a dolgunk; ha távolra suttogunk, nehezebb. Ilyenkor ugyanis szánkat nagyobbra nyitjuk, s bővebben adagoljuk a levegőt. A távolság erre kötelez.

Próbáld közelre settegni külön-külön az **1.**, a **2.**, a **3.**, a **4.** s az **5.** szószerkezetet! (A tempó lassú, a szájmozgás élénk; szünettartás, légvétel mindig csak kezdés előtt.)

*

Ha nem szédültél eddig, settegd, majd suttogd is: vagy a **10.**, vagy a **11.** szószerkezetet!

Jutalom

Ennyi edzés után megérdemled a pihentető perceket. Jutalmazd meg magad *Csanádi Imre* következő vidám hangulatú versének mondogatásával, dúdolgatásával!

SZÜRETES

*Szőlő érik,
vessző hajlik,
levele tarkul,
víg nesz hallik:*

*Gazda, gazda,
mossál kádat,
szüretelőid
várton várnak!*

*Pántos puttony
hadd forogjon,
poharunkba
must csorogjon,*

*réz-bográcsban
hús rotyogjon,
jószagu gőze
göndörödjön!*

Légzéskresz Értésteszt

A beszédleégzés fejlesztése

Áthajtani tilos

A mondatösszetételek tagjainak határát többnyire vessző jelzi. Ez sokszor tiltó jelzés, amelyhez alkalmazkodnia kell a felolvasónak. *A mellérendelő mondatösszetételek* tagjainak határán röpke szünetet tartunk, s ez alatt, az értelmileg indokolt csend alatt, egy kis levegőt szippantunk.

*

Hangoztasd a légzéskresz ismertetett előírásához igazodva a következő mondatainkat!

- Körüljárta a kerítést, és talált egy rést.
- Először Vuk ébredt fel, de nem mert mozdulni.
- Messze lakom, és más dolgom is van.
- Nemcsak életét fogyasztja az embernek a tobzódás, hanem elméjét és okosságát is tompítja.
- Vasúti baleset történt, ezért késett el az iskolából.
- Itt maradsz nálunk, vagy inkább hozzájuk költözel?

Áthajtani szabad

Az alárendelő mondatösszetétel tagjainak határán a vessző nem kötelezően tiltó jelzés. Mégpedig azért, mert egyik tagmondat a másiknak rendszerint mondatrésze: együttesen alkotnak értelmes, kerek egészet. Mivel ilyenkor a szünettartás többnyire indokolatlan, a felolvasónak közben nincs módja szusszannia. Fegyelmezettebben kell tehát gazdálkodnia a levegővel.

Hangoztasd egybefogottan a következő alárendelő összetételeket! (Hadarni, gépiesen darálni tilos! Ha első nekifutásra nem

sikerül szépen végigmondanod valamelyik példát, több levegővel vágj neki újra!)

- A zsákmány előtt le kell hunyni a szemed, nehogy észrevegyen.
- Éppen azon tanakodtak, hogy mi lesz.
- A gyűlölet erősebb lett benne, mint a félelem.
- Megmartad volna ezt a kis kölyköt, ha nem jövök?
- Az ember is azt szereti, amit mi.
- Az idegen néha elindult a sásban, mely szétnyílt előtte.
- Helyesen cselekedett-e, amikor beengedte az ismeretlent?

S ha több kettőnél?

Ha a mellérendelő összetétel kettőnél több tagból áll, nem mindig kötelező a megtorpanás a határjelző vesszőknél. A szorosabban összetartozó tagokat egybefoghatjuk, tömbösíthetjük – így csak a tömbök határán állunk meg, és pótoljuk némiképp a fogyó levegőt.

*

Olvasd hangosan – olvasd tömbösítve! (A tömbhatáron valamicskével hosszabb a csend, mint a taghatáron volt.)

- Körüljárta a kerítést, és talált egy rést, de nem mert átcsúszni rajta.
- Messze lakom, és még más dolgom is van, ezért nem tartok veled.
- Itt maradsz nálunk, s innen jársz át, vagy inkább hozzájuk költözől?
- Vasúti baleset történt, ezért késett el az iskolából, és felelt rosszabbul.

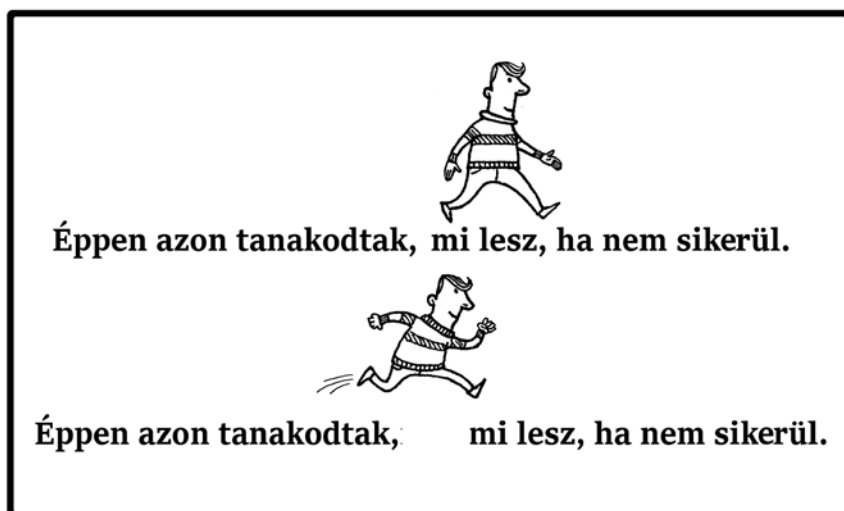
*

A tömbhatárokat pontosvesszővel is jelölhetjük – így nyilvánvalóan útbaigazíthatjuk a felolvasót.

- Körüljárta a kerítést, és talált egy rést;
de nem mert átcsúszni rajta.
- Itt maradsz nálunk, s innen jársz át;
vagy inkább hozzájuk költözől?

Ahogy tetszik

A több tagmondatos alárendelések a választás gyönyörűségét kínálják felolvasóiknak. Ha győzzük szusszal, semelyik vesszőnél nem muszáj szünetelnünk – tehát egyetlen tömbbe vonhatjuk az egész összetételt. Ám két tömbbe is tagolhatjuk, ha így jobban tetszik – ha csak így győzzük szusszal.

Hangoztasd egyetlen tömbként és két tömbre tagolva is példamondatainkat!

1.

- Éppen azon tanakodtak, mi lesz, ha nem sikerül.
- Éppen azon tanakodtak, hogy mi lesz, ha nem sikerül
észrevétlen maradniuk a sötétben.

2.

- A gyűlölet erősebb lett benne, mint a félelem, mely szintén eltöltötte.
- Ettől fogva a gyűlölet sokkal erősebb lett benne, mint a félelem, mely szintén eltöltötte.

3.

- Az idegen róka elindult a sásban, mely szétnyílt előtte, hogy útjára engedje.
- Az idegen róka elindult sásban, mely csaknem ellenállás nélkül szétnyílt előtte, hogy útjára engedje.

A példák hosszabbik változatában indokoltabb a kéttömbös tagolás, mivel valamelyik tagmondatuk terjedelme megnövekedett. Természetesen ezeket is lehet szünet nélkül hangoztatni, ha nem fenyeget a kifulladás veszélye.

*

A tömbhatárokat olykor kettősponttal jelölhetjük az efféle mondatösszetételekben.

- Éppen azon tanakodtak: mi lesz, ha nem sikerül észrevétlen maradniuk a sötétben.

Légzés- meg értésteszt

Hangoztasd két tömbre tagolva mindegyik példánkat; olvasd föl őket egyetlen futamként is! Próbáld ki, mennyivel kényelmesebb hangoztatásuk, hogyha 3 tömbre tördeled őket!

1.

*Látszott rajta,
hogy nem tudja,
helyesen cselekedett-e,
mikor beengedte,
jóllehet ismeretlen.*

2.
*Megtudtam,
hogy éppen azon tanakodnak,
mi lesz,
ha megbízójuk visszatér,
mielőtt elvégeznék a munkát.*

3.
*Hidd el,
teljesen érthetetlen,
miért nem mondta,
hogy elfelejtette,
amit ígért!*

Mutasd be, milyen természet- és értelemellenes, ha valamennyi tagmondat után röpké légzésszünetet tart a fölolvadó!

Léptékváltás

Három változatban is megtalálod ugyanazt a szöveget. A különbség köztük annyi, hogy a mondatok egyre bonyolultabbak: az utolsó változat egyetlen mondatösszetétel.

*

Eddzed magad a légzéskreszben e változatok szabályos hangoztatása révén!

1.

- Illetéktelen személyek traktorral áttörték egy londoni postaépület falát. Behatoltak a pénztárhelyiségbe. Onnan ellopták a lezárt páncélszekrényt. Ebben tízezer fontot őriztek.
- Illetéktelen személyek, miután traktorral áttörték egy londoni postaépület falát, behatoltak a pénztárhelyiségbe. Onnan ellopták a lezárt páncélszekrényt, melyben tízezer fontot őriztek.
- Illetéktelen személyek, miután traktorral áttörték egy londoni postaépület falát, és behatoltak a pénztár-

helyiségbe, ellopták a lezárt páncélszekrényt, melyben tízezer fontot őriztek.

2.

- Az Árpád-házi fejedelmek 904-ben tettek szert az egyeduralomra. Kezdetben nem a római, hanem a bizánci kereszténység felé tájékozódtak. 948-ban Bulcsú harka Tormás herceggel Bizáncba ment. Céljuk az volt, hogy ott a görögkeleti szertartás szerint megkeresztelkedjenek.
- Az Árpád-házi fejedelmek, akik 904-ben tettek szert az egyeduralomra, kezdetben nem a római, hanem a bizánci kereszténység felé tájékozódtak. 948-ban Bulcsú harka Tormás herceggel Bizáncba ment, hogy ott a görögkeleti szertartás szerint megkeresztelkedjenek.
- Mivel az Árpád-házi fejedelmek, akik 904-ben tettek szert az egyeduralomra, kezdetben nem a római, hanem a bizánci kereszténység felé tájékozódtak, 948-ban Bulcsú harka Tormás herceggel Bizáncba ment, hogy ott a görögkeleti szertartás szerint megkeresztelkedjenek.

Kifejtetlenebbül is

Az egyetlen szövevényes (feszített) mondatból álló szöveg fölolvassága előtt nagy segítség lehet az értelmezésben s a tagolásban egy kifejtetlenebb változat. Ezt úgy hozzuk létre, hogy a mű gerincét alkotó fő gondolatsort kiemeljük, a részletező (tehát a továbbhala-dást kevésbé szolgáló) mozzanatokat pedig elhagyjuk. Így a teljesen kifejtett eredeti is áttekinthetőbbé, kezelhetőbbé válik a fölolvassó számára.

*

Olvasd föl célszerű tagolásban a kifejtetlenebb változatot!

EGYÜTT A ZIVATARRAL

Nagy, fényes hőségek után szeretem nézni a fölvonuló, sötét zivatart, a záport, a villámot; s főképp szeretem hallgatni a menny-

dörgés komoly, apai hangját, a villámcsapásokat is; és sohase sokallom fülsiketítő lármájukat vagy pusztításukat, mert úgy érzem, hogy legméltyóbban ők adnak kifejezést eddig magamba fojtott haragomnak és kétségbeesésemnek.

*

A tagolásnak megfelelő helyeken levegőt lopva hangoztasd a kifejtettebb eredetit is!

EGYÜTT A ZIVATARRAL

Nagy, fényes hőségek után, melyektől hetekig szenvedünk lógó nyelvvel, megpuhult agyvelővel, munkátlanságra és álmatlanságra kárhoztatva, tehetetlenül, a nap és éj minden órájában, nyelve bosszúságunkat és dühünket, szeretem nézni a fölvonuló, sötét zivatart, mely tombolva nyargal végig a tájon, a záport, mely áztatja a tikkadt göröngyöket, a villámot, mely megvilágítja a víztől csorgó, még mindig poros falombokat, s főképp szeretem hallgatni a mennydörgés komoly, apai hangját; a villámcsapásokat is, és sohase sokallom fülsiketítő lármájukat vagy pusztításukat, mert úgy érzem, hogy legméltyóbban ők adnak kifejezést eddig magamba fojtott haragomnak és kétségbeesésemnek.

Kosztolányi Dezső

A vers képe mint légzés-kresz

A költő úgy tördeli néha a versét, hogy ezzel is útbaigazítsa leendő olvasóját: hol mennyi időre torpanjon meg; hol mekkorát lélegezz. Szolgáljon példaként az egyetlen mondatból épült Jékely-mű tördelése.

Olvasd föl a költeményt! A középső rész előtt és után tartandó szünetek (légvételek) nagyobbak lehetnek, mint a középső részen belüli tagoló megtorpanások (levegőlopások).

A BALATON VILLÁMAI

*Ne rémüldözz, ne reszkess,
csak ámuló szemet meresztgess:
e parazsat fúvó lovak,
fűrészkes krokodil-fogak,
e tarajos-sárkány-gerincek,
torkuk tüze, mely meglegyintget,
a láng-létrák, melyek fölöttes
váltükröt éggel összekötnek,
a sistergések, csattanások,
dördülések és mordulások,
melyek rángatják a világot,
s a szived morzsolják e kései
vad alkonyatban –
egy őrzöngő titán megfoghatatlan,
félpercnyi rögtönzése.*

Jékely Zoltán

Jutalom

A vihart megidézö vers meg a kitartó gyakorlás után sóhajtásként
hathat *Utassy József* háromsorosa. Lazíts mondogatásával!

TÓPART

*Lehelet szél fúj,
könnyebbítő szelecske.
Zizeg az este.*

Tartalom

Útbaigazító.....	5
Szídd fel, ”begyem”; ereszd ki „begyem”! (A beszédleégzés technikája)	7
Légzéskresz/Értéstezt (A beszédleégzés fejlesztése)	14
Zöng-e, zeng-e? (Zöngeképzés, rezonancia: a hangzósság)	22
Vissza, vissza! (1. Folyamatos gyakorlatok)	29
Tiszta hangoztatást! (Magánhangzóink képzése)	33
Vissza, vissza! (2. Folyamatos gyakorlatok)	41
Tiszta hangoztatást! (Mássalhangzóink a beszédben)	45
Vissza, vissza! (3. Folyamatos gyakorlatok)	51
Egyszer így, máskor úgy (Mássalhangzó-kapcsolatok megszólaltatása)	56
Vissza, vissza! (4. Folyamatos gyakorlatok)	60
Egyszer így, máskor úgy (Szomszédos mássalhangzókat kiejtése)	66
Vissza, vissza! (5. Folyamatos gyakorlatok)	71
Egyszer így, máskor úgy (Szomszédos mássalhangzókat kiejtési módjai)	75
Vissza, vissza! (6. Folyamatos gyakorlatok)	79
Tiszta tördelést, világos tagolást! (Elkülönítés meg egybefogás)	84
Vissza, vissza! (7. Folyamatos gyakorlatok)	90
Tiszta tördelést, világos tagolást! (A közbeékelődés hallhatósága) ..	95
Vissza, vissza! (8. Folyamatos gyakorlatok)	103
Tiszta tördelést, világos tagolást! (Egybefogás és elkülönítés a bekezdésben, a szövegben)	109
Vissza, vissza! (9. Folyamatos gyakorlatok)	114
Kiemelés minden szinten (Kiemelés, hangsúlyozás)	119
Vissza, vissza! (10. Folyamatos gyakorlatok)	127
Kiemelés minden szinten (Párhuzam, ellentét)	133
Vissza, vissza! (11. Folyamatos gyakorlatok)	139
Fokozás minden szinten (Szó szerkezetek, mondatok, szöveg)	144

Vissza, vissza! (12. Folyamatos gyakorlatok).....	152
Megkülönböztetünk (Idézetek, párbeszédok tolmácsolása)	157
Vissza, vissza! (13. Folyamatos gyakorlatok).....	162
Van „képed” hozzá? (Arckifejezés, kifejező mozgások)	168
Vissza, vissza! (14. Folyamatos gyakorlatok).....	174
Előrejelzés így és amúgy (A dallam mint előrejelzés).....	180
Vissza, vissza! (15. Folyamatos gyakorlatok).....	187
Itt, most: ritmust! (A beszédritmus összetevői)	191
Vissza, vissza! (16. Folyamatos gyakorlatok).....	198
Milyen felfogásban? Milyen hangvétellel?	
(A hangvételt befolyásoló tényezők)	204
Vissza, vissza! (17. Folyamatos gyakorlatok)	210
Legyen stílusod, legyél stílusos!	
(Hogyan teremtheted meg saját stílusod?).....	217
Vissza, vissza! (18. Folyamatos gyakorlatok).....	224
Szövegmutató	230